

hierbij nog een lijstje van de belangrijkste zwerfstenen, die ik in Laag-Soeren gevonden heb en ik raad de lezers van dit stukje aan, dat, als ze keien willen zoeken, ze vast eens een kijkje in Laag-Soeren moeten nemen!

Vuursteen breksie. Bontzandsteen. Paarsrode zandsteen met lichte vlekken. Arkose. Zandsteen (Arkose?) met steenkoolbrokjes. Kwartsietische zandsteen. Zoetwater-kwartsiet. Revenien-kwartsiet. Blauwe kalksteen. Grijs kalksteen. Kiezellei. Radiolriet. Phthانيت (Schroevensteen). Kwartsiet-Filliet. Grove zandsteen met zeelelie afdruk. Conglomeraat. Gewone breksie. Jaspis-breksie. Lydiet-breksie. Kwarts met kristallen. Groene kwarts. Rose kwarts-rolsteen. Stengelkwarts. Kiezel(?)-Oöliet. Grauwacke. Agaat. Verkiezeld koraal. Kalksteen met houtresten. Graniet: Kwarts, Veldspaat, Glimmer. Graniet: Kwarts, Veldspaat. Schriftgraniet. Graniet-Porfier. Bazalt. Benevens vele Zandstenen en Kwartsieten enz. en enkele, tot nog toe, ongedetermineerde stenen.

Naschrift. Ter verduidelijking schrijf ik hier nog even, dat het Tertiaire groenzand (waarin fosforieten), in de tekening niet op zijn oorspronkelijke ligplaats is, doch dat waarschijnlijk een gehele laag door het Diluviale ijs is verschoven, uit het Oosten van ons land vandaan.

T. V. D. HAMMEN.

Een merkwaardige nestsluiting van *Ammophila campestris* Jur. — In de maand Juli 1938 observeerde ik een kolonie van deze graafwespen die nestelde op een zandige plek van een hei in de omgeving van Tilburg. Mijn aandacht werd hierop gevestigd omdat een der nestingen open was, wat niet de gewoonte dezer wespen is. (Cf. artikel in D.L.N. XLIII, pg. 41 vv.). Een lange zwart-rode wesp streek vlak bij deze opening neer en deponeerde daar een kleine groene rups. Inplaats van echter in het open nest te verdwijnen, werd een kluitje op een plaats, die ongeveer een cm verder lag, weggenomen en in het open nest neergelegd. Deze manoeuvre herhaalde zich ettelijke malen, totdat tenslotte de eigenlijke nestingang vrij kwam, en de schijnnestingang daarnaast zo goed als gevuld was met het materiaal, dat eerst de echte nestingang verstopte. Op de gewone wijze werd nu de rups in het nest gesleept, en zeer spoedig kwam de wesp weer te voorschijn, waarna het nest toegestopt werd met het materiaal dat de schijnnestingang vulde; eerst de sluitprop, daarna de andere korreltjes. Om de laatste korreltjes te grijpen verdween de wesp meer dan de helft in de schijnnestingang. Toen de wesp wegvloog, was van het eigenlijke nest weer niets meer te zien, en was als eerst de schijnnestingang daarnaast open. Daar over het algemeen de wespen volgens een bepaald schema handelen, is hier de vraag natuurlijk op haar plaats of dit wel zeker een *A. campestris* was. Tot mijn spijt heb ik de wesp zelf niet gevangen, maar wel een van de andere daar nestelende wespen. Dit was zeker een *A. campestris*, die ik liet determineren door een ter zake kundige. Misschien dat belangstellenden deze zomer eens op deze merkwaardige afwijking willen letten, ik zal zelf op die plaats ook nog eens terdege acht slaan.

Tilburg.

A. ADRIAANSE M.S.C.

GEVRAAGD:

Wie kan mij helpen aan het boek „Mimikry und Maskerade”, deel uit de serie „Das Tier im Bild”, uitgegeven door Dr. Adolf Heilborn, Brehm-Verlag, Berlin Charlottenburg?

Aanbiedingen aan N. TINBERGEN, Leeuwerikstraat 8, Leiden.

De Levende Natuur, jaarg. 1 tot en met 14, 31, 32-33, 35 tot en met 38. Jaarg. 24 afl. 5 en inhoud. Niet ingebonden geen bezwaar.

Adr. Br. ANTONIUS, Missiehuis Uden (N.B.).

AANGEBODEN:

Verkade: Texel, Kamerplanten, Bloemen en h. Vrienden, Boerderij, Waar wij wonen, Onze gr. rivieren, Dierenleven in Artis. Hilles: Limburg, Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Brabant en Zeeland, Artis. Klaverblad: Vogelalbum, Leven der zee. Douwe Egbert: Groeien en bloeien. Allen f 2.— per stuk. Franco.

Adres: Br. ANTONIUS, Missiehuis Uden (N.B.).

Albums Verkade. Paddenstoelen, Cactussen, Zeewater Aquarium en Terrarium, de Bloemen en haar Vrienden f 1.— per stuk. Prof. G. Lindau: Die höheren Pilze f 1.50; Prof. W. J. V. Osterhout. Proeven met planten f 0.50; Dr. A. Schierbeek: On the Setal pattern of caterpillars and pupae f 0.50; Prof. Dr. Th. J. Stomps: De stoffelijke basis der erfelijkheid bij planten en dieren f 0.50; C. A. v. d. Gen: Zomerbloemen, Langs wegen en dijken, 2 stuks f 0.60; Dr. S. Broekhuizen: Het paddenstoelenboekje f 0.60; H. van Laar: In en om het Aquarium f 0.60; G. Derksen: Onze Bomen f 0.40; H. C. Delsman: Ontwikkelingsgeschiedenis van *Littorina obtusata* f 0.60; How to Live van Irving Fisher, 19e druk f 0.60; De la methode dans les Sciences f 0.50. Porto voor kooper. Binnen 8 dagen geen antwoord, dan verkocht.

Adres: H. KLEIJN, Noorder Amstellaan 83, Amsterdam Zd.